EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 28.5.2020
COM(2020) 452 final

2018/0197 (COD)

Ændret forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Den europæiske økonomi er blevet ramt af et eksogent chok, der er dybtgående og hidtil uset, som følge af covid-19-pandemien. Økonomien trækker sig sammen, arbejdsløsheden er stigende, og den deraf følgende uvished kan sinke genopretningen. De første reaktioner på krisen afhang i høj grad af de nationale og regionale kapaciteter, som varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat og fra region til region på grund af forskellige økonomiske strukturer og finanspolitiske rammer. Sådanne forskelle kan skabe en asymmetrisk genopretning og bidrage til at øge de regionale forskelle, hvilket igen kan underminere det indre marked, den finansielle stabilitet i euroområdet og solidariteten i Unionen.

Spredningen af coronavirusset i de forskellige lande har fået mange regeringer til at træffe hidtil usete foranstaltninger for at dæmme op for pandemien, bl.a. midlertidig nedlukning af virksomheder eller omfattende restriktioner for rejser og mobilitet, hvilket har ført til øget usikkerhed på finansmarkederne. Dette kan igen føre til en markant nedgang i de økonomiske resultater i mange lande med alvorlige sociale konsekvenser. Dette kan frembyde betydelige udfordringer for de offentlige finanser i de kommende år, hvilket igen kan begrænse de offentlige investeringer, der er nødvendige for den økonomiske genopretning.

Kommissionen foreslår at udnytte EU-budgettets fulde potentiale til at mobilisere investeringer og fremrykke den finansielle støtte i de første afgørende år af genopretningen. Disse forslag baserer sig på to søjler. Den ene søjle er et europæisk genopretningsinstrument, der som en kriseforanstaltning midlertidigt vil styrke EU-budgettets finansielle slagkraft ved at udnytte margenen i EU-budgettet til at tilvejebringe yderligere finansiering på de finansielle markeder. Den anden søjle er en forstærket flerårig finansiel ramme for 2021-2027. Kommissionen foreslår at styrke de vigtigste programmer gennem det europæiske genopretningsinstrument, så investeringerne hurtigt kan kanaliseres derhen, hvor behovet er størst, styrke samarbejdet på områder som sundhed og krisestyring og udstyre Unionen med et budget, der er skræddersyet til at fremme en langsigtet omstilling til et mere modstandsdygtigt, grønnere og digitalt Europa.

Dette forslag hører ind under den anden søjle, der er nævnt ovenfor. Det er afgørende at sikre en hurtig genopretning af EU's økonomi efter covid-19-pandemien og samtidig opfylde traktatens mål om at fremme konvergens og mindske forskelle. Dette kræver skræddersyede tiltag inden for rammerne af de nationale og regionale økonomier. Samhørighedspolitikkens investeringer skal spille en ledende rolle i at sikre et opsving for alle, som kan bane vejen for økonomisk udvikling på længere sigt. Når der ydes støtte, skal der lægges særlig vægt på de regioner, der er hårdest ramt af krisen, og som er ringere rustet til at komme på fode igen.

Det er derfor nødvendigt at foreslå ændringer af anvendelsesområdet og de specifikke mål for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) samt en fleksibel mekanisme, der hurtigt kan ibrugtages, hvis Unionen bliver ramt af andre ekstraordinære begivenheder, der fører til en krisesituation.

Samhørighedspolitikken giver allerede nu mulighed for en bred vifte af finansieringsformer, således at den kan tilpasses forholdene i de enkelte medlemsstater og regioner. For at forbedre den samlede økonomiske modstandsdygtighed og genopretning i EU foreslås det imidlertid at øge fleksibiliteten i investeringerne under programmerne for at afhjælpe svagheder i sundhedssektoren, forbedre beredskabet i forbindelse med uventede nødsituationer, fremme

jobskabelsen i små og mellemstore virksomheder og udnytte turisme- og kultursektorens økonomiske potentiale fuldt ud.

For at forbedre kapaciteten til at forebygge, værne imod, reagere hurtigt på og komme på fode igen efter sundhedsmæssige nødsituationer foreslås det, at investeringer til forbedring af sundhedssystemernes modstandsdygtighed programmeres og gennemføres på en sammenhængende måde. Dette kræver, at investeringer udover at gennemføre infrastruktur også skal kunne omfatte investeringer i udstyr og forsyninger, der er nødvendige for at sikre sundhedssystemernes modstandsdygtighed. Da en effektiv håndtering af enhver krise, som måtte opstå, gør det nødvendigt at levere hensigtsmæssige forsyninger, bør EFRU også kunne finansiere forsyninger for at øge modstandsdygtigheden over for katastrofer i tillæg til at forbedre sundhedssystemernes modstandsdygtighed. I denne sammenhæng er det nødvendigt, at medlemsstaterne sikrer en koordineret tilgang og komplementaritet mellem de investeringer, der finansieres via [sundhedsprogrammet] og EFRU.

Nedlukningen som følge af covid-19-pandemien vil få alvorlige konsekvenser for regioner, hvor kultur- og turismesektoren bidrager væsentligt til de regionale økonomier. Foreliggende data tyder på, at de økonomiske og sociale konsekvenser af de pålagte rejsebegrænsninger samt faldet i kundernes tillid sandsynligvis vil være mest markant i områder, der er mere afhængige af turisme og hotel- og restaurationssektoren. Ud over mulighederne for at støtte kultur og turisme under andre politikmålsætninger foreslås det derfor at skabe et særskilt mål under politikmålsætning 4, der skal gøre det muligt at udnytte potentialet i kultur og turisme til at fremme økonomisk udvikling, social inklusion og social innovation.

For at stimulere beskæftigelsesvenlig vækst og konkurrenceevne blandt små og mellemstore virksomheder (SMV'er) bør EFRU's specifikke mål afspejle jobskabelse inden for disse virksomheder. Det foreslås også, at EFRU støtter kriseramte virksomheder, hvor der træffes midlertidige statsstøtteforanstaltninger som reaktion på særlige omstændigheder. Dette er i overensstemmelse med tilgangen i de midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte til fordel for økonomien under den aktuelle covid-19-pandemi og reglerne for ydelse af de minimis-støtte.

Og endelig er det nødvendigt at tilpasse indikatorerne for at give mulighed for at anvende output- og resultatindikatorer i forbindelse med turisme og kultur uden for politikmålsætning 5 i overensstemmelse med de foreslåede ændringer af det specifikke mål for kultur og turisme.

For at lære af erfaringerne fra den aktuelle krise er det bydende nødvendigt, at de retlige rammer for samhørighedspolitikken fastsætter mekanismer, der hurtigt kan ibrugtages, hvis der i de kommende ti år skulle opstå særlige omstændigheder. Derfor foreslås der midlertidige foranstaltninger for anvendelse af EFRU som reaktion på ekstraordinære og usædvanlige omstændigheder for at sikre, at der under særlige omstændigheder kan gives dispensation fra visse regler for at lette indsatsen over for sådanne omstændigheder.

Disse foranstaltninger omfatter muligheden for at udvide anvendelsesområdet for støtte fra EFRU, såsom støtte til driftskapital i SMV'er i form af tilskud, og at give mulighed for at lette de tematiske koncentrationskrav, om nødvendigt, som en midlertidig foranstaltning for at sikre en effektiv indsats som respons på sådanne ekstraordinære og usædvanlige omstændigheder.

- **Sammenhæng med de gældende regler på samme område**

Forslaget omfatter kun en målrettet ændring af forslaget til forordning COM(2018) 372 af 29. maj 2018 og er i overensstemmelse med den overordnede retlige ramme, der er fastlagt for fondene, navnlig forslaget til forordning COM(2018) 375 af 29. maj 2018 og forslaget til ændring heraf.

Nærværende forslag udgør — sammen med det ændrede forslag til forordning COM(2018) 375 af 29. maj 2018 — et redskab til at støtte den økonomiske genopretning og en kriseresponsmekanisme i henhold til reglerne om delt forvaltning i tilfælde af usædvanlige begivenheder, der forårsager en krisesituation på EU-plan.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

Forslaget omfatter kun målrettede ændringer af forslaget til forordning COM(2018) 372 af 29. maj 2018 og er i overensstemmelse med andre EU-politikker, og det fremmer navnlig komplementaritet og synergier med sundhedsprogrammet.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

- **Retsgrundlag**

Forslaget er baseret på artikel 177, 178 og 349 i TEUF.

- **Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)**

Med forslaget indføres der yderligere fleksibilitet i programmeringen, således at medlemsstaterne kan foreslå de interventioner, der bedst kan imødegå de økonomiske konsekvenser af krisen forårsaget af covid-19-pandemien og støtte den økonomiske genopretning i alle regioner. Det indfører også en kriseresponsmekanisme i henhold til reglerne om delt forvaltning i form af gennemførelsesbeføjelser tillagt Kommissionen for at sikre, at der under ekstraordinære omstændigheder kan bevilges midlertidig dispensation for at kunne reagere på sådanne begivenheder.

- **Proportionalitetsprincippet**

Forslaget indebærer en begrænset og målrettet ændring, der ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå målet om at skabe den yderligere fleksibilitet i anvendelsesområdet og målene for EFRU, der er nødvendig for at støtte den økonomiske genopretning og forberede sig på ekstraordinære begivenheder i fremtiden, der kunne føre til en krisesituation på EU-plan.

- **Valg af retsakt**

Forslaget ændrer et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning**

Ikke relevant.

- **Høringer af interesserede parter**

Der har ikke været nogen høring af eksterne interesseparter. Forslaget kommer imidlertid i forlængelse af omfattende høringer af medlemsstaterne og Europa-Parlamentet i de seneste uger i forbindelse med de økonomiske konsekvenser af krisen forårsaget af covid-19-pandemien.

- **Ekspertbistand**

Ikke relevant.

- **Konsekvensanalyse**

Der er blevet foretaget en konsekvensanalyse med henblik på at forberede forslaget til forordning COM(2018) 372 af 29. maj 2018. Disse nuværende begrænsede og målrettede ændringer fordrer ikke en særskilt konsekvensanalyse.

- **Målrettet regulering og forenkling**

Ikke relevant.

- **Grundlæggende rettigheder**

Ikke relevant.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Den foreslåede ændring indebærer ikke nogen ændringer i forslaget til Rådets forordning om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 af 2. maj 2018 (COM(2018) 322). Beløbene for EFRU og Samhørighedsfonden for perioden 2021-2027 forbliver uændrede.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Gennemførelsen af foranstaltningerne vil blive genstand for overvågning og rapportering inden for rammerne af rapporteringsmekanismerne i forslaget til forordning COM(2018) 375 af 29. maj 2018 og forslaget til forordning COM(2018) 372 af 29. maj 2018.

- **Forklarende dokumenter (for direktiver)**

Ikke relevant.

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

Det foreslås at ændre forslaget til forordning COM(2018) 372 af 29. maj 2018 som følger:

1) Artikel 2, stk. 1, litra a), nr. iii), ændres, således at titlen på det specifikke mål dækker jobskabelse.

2) Artikel 2, stk. 1, litra d), nr. ii), ændres med henblik på at sikre støtte til at opbygge modstandsdygtighed inden for fjernundervisning og onlineuddannelse og -erhvervsuddannelse.

3) Artikel 2, stk. 1, litra d), nr. iv), ændres, således at titlen på det specifikke mål dækker sundhedssystemernes modstandsdygtighed.

4) I artikel 2, stk. 1, litra d), tilføjes et nyt specifikt mål vedrørende kultur og turisme som nr. v).

5) I artikel 4, stk. 1, tilføjes et nyt afsnit for at sikre, at kritiske forsyninger, som er nødvendige for at styrke sundhedssystemerne eller øge modstandsdygtigheden over for katastrofer, er støtteberettigede.

6) Artikel 6, stk. 1, litra d), ændres med henblik på at give mulighed for, at EFRU kan støtte kriseramte virksomheder, hvis der træffes midlertidige statsstøtteforanstaltninger som reaktion på særlige omstændigheder.

7) Der tilføjes en ny artikel 11a med henblik på at tillade midlertidige foranstaltninger, der giver mulighed for en målrettet udvidelse af anvendelsesområdet for EFRU, såsom driftskapital i SMV'er i form af tilskud, samt dispensation fra kravene om tematisk koncentration og minimumstildeling med henblik på bæredygtig byudvikling i tilfælde af ekstraordinære og usædvanlige omstændigheder i forbindelse med stabilitets- og vækstpagten.

8) Bilag I ændres med henblik på at give mulighed for at anvende output- og resultatindikatorer i forbindelse med turisme og kultur uden for politikmålsætning 5.

2018/0197 (COD)

Ændret forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden

I Kommissionens forslag COM(2018) 372 foretages følgende ændringer:

1) Følgende indsættes som betragtning (7a):

"(7a) Eftersom små og mellemstore virksomheder (SMV'er) udgør rygraden i den europæiske økonomi, bør EFRU fortsat støtte udviklingen af SMV'er ved at øge deres vækst og konkurrenceevne. Under hensyntagen til de potentielt dybtgående virkninger af covid-19-pandemien eller eventuelle fremtidige krisesituationer med indvirkning på virksomheder og beskæftigelse bør EFRU desuden støtte genopretningen fra den aktuelle krise ved at støtte jobskabelse blandt SMV'er."

2) Følgende indsættes som betragtning (10a):

"(10a) For at styrke beredskabet inden for fjernundervisning og onlineuddannelse på en socialt inklusiv måde bør EFRU navnlig bidrage til at opbygge modstandsdygtighed inden for fjernundervisning og onlinelæring som led i arbejdet med at forbedre adgangen til inkluderende kvalitetstjenester inden for uddannelse, erhvervsuddannelse og livslang læring. Indsatsen for at sikre kontinuitet i uddannelsen under covid-19-pandemien har vist, at der blandt ressourcesvage lærende og lærende i fjerntliggende regioner er alvorlige mangler i adgangen til det nødvendige IKT-udstyr og konnektivitet. I denne forbindelse bør EFRU støtte tilrådighedsstillelsen af det nødvendige IKT-udstyr og konnektivitet for derigennem at opbygge uddannelsessystemernes modstandsdygtighed inden for fjernundervisning og onlineuddannelse."

2) Følgende indsættes som betragtning (10b):

"(10b) For at styrke de offentlige sundhedssystemers kapacitet til at forebygge, reagere hurtigt på og komme på fode igen efter sundhedsmæssige nødsituationer bør EFRU også bidrage til sundhedssystemernes modstandsdygtighed. Da covid-19-pandemien uden fortilfælde har vist vigtigheden af, at kritiske forsyninger øjeblikkeligt stilles til rådighed for at sikre en effektiv respons på en nødsituation, bør EFRU's anvendelsesområde desuden udvides, så det bliver muligt at indkøbe de forsyninger, der er nødvendige for at styrke modstandsdygtigheden over for katastrofer og for at styrke sundhedssystemernes modstandsdygtighed. Ved indkøb af forsyninger for at styrke sundhedssystemernes modstandsdygtighed bør dette være i overensstemmelse med og ikke gå videre end den nationale sundhedsstrategi og sikre komplementaritet med [sundhedsprogrammet] og rescEU's kapacitet under EU's civilbeskyttelsesmekanisme (UCPM)."

3) Følgende indsættes som betragtning (10c):

"(10c) For at kunne støtte de regionale økonomier, der er stærkt afhængige af turisme- og kultursektorerne, bør der opstilles et specifikt mål herom. Dette vil gøre det muligt at udnytte det fulde potentiale ved kultur og turisme til økonomisk

genopretning, social inklusion og social innovation, uden at det berører mulighederne for at yde støtte fra EFRU til disse sektorer under andre specifikke mål."

4) Betragtning (21) affattes således:

"(21) Det er dog samtidig vigtigt at præcisere, hvilke aktiviteter der falder uden for anvendelsesområdet for EFRU og Samhørighedsfonden, herunder investeringer til nedbringelse af drivhusgasemissioner fra de aktiviteter, der er opført i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF(*), med henblik på at undgå overlapning af den tilgængelige finansiering, der allerede er medtaget i direktivet. EFRU og Samhørighedsfonden bør heller ikke støtte kriseramte virksomheder som defineret i Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014(**), medmindre en sådan støtte er godkendt i henhold til de midlertidige statsstøtteregler, der er fastsat til afhjælpning under ekstraordinære omstændigheder. Endvidere bør det udtrykkeligt præciseres, at de oversøiske lande og territorier, der er opført i bilag II til TEUF, ikke er berettigede til støtte fra EFRU og Samhørighedsfonden.

_____

(*) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om et system for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Unionen og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF (EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32).

(**) Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (EUT L 187 af 26.6.2014, s. 1)."

5) Følgende indsættes som betragtning (27a):

"(27a) For at muliggøre en hurtig respons på ekstraordinære og usædvanlige omstændigheder, jf. stabilitets- og vækstpagten, som måtte opstå i løbet af programmeringsperioden, bør der gives mulighed for at træffe midlertidige foranstaltninger for at lette anvendelsen af EFRU's støtte som reaktion på sådanne omstændigheder. Endvidere bør gennemførelsesbeføjelserne i forbindelse med de midlertidige foranstaltninger for anvendelsen af fondene som reaktion på ekstraordinære og usædvanlige omstændigheder vedtages uden udvalgsprocedure, idet anvendelsesområdet fastsættes af stabilitets- og vækstpagten og kun omfatter de foranstaltninger, der er fastsat i denne forordning."

6) Artikel 2, stk. 1, ændres som følger:

a) litra a), nr. iii), affattes således:

"iii) at fremme SMV'ers vækst og konkurrenceevne og jobskabelse i SMV'er".

b) litra d) ændres som følger:

i) nr. ii) affattes således:

"ii) at øge adgangen til inkluderende kvalitetstjenester inden for uddannelse, erhvervsuddannelse og livslang læring gennem udvikling af infrastrukturen, herunder ved at opbygge modstandsdygtighed inden for fjernundervisning og onlineuddannelse og -erhvervsuddannelse"

ii) nr. iv) affattes således:

"iv) at sikre lige adgang til sundhedspleje og opbygge sundhedssystemernes modstandsdygtighed".

iii) Som litra v) tilføjes følgende:

"v) at styrke kulturens og turismens rolle i økonomisk udvikling, social inklusion og social innovation".

7) I artikel 4, stk. 1, tilføjes følgende afsnit:

"For at bidrage til det specifikke mål under PO 2, der er fastsat i artikel 2, stk. 1, litra b), nr. iv), og det specifikke mål under PO 4, der er fastsat i samme artikels litra d), nr. iv), skal EFRU også støtte indkøb af forsyninger, der er nødvendige for at styrke sundhedssystemernes modstandsdygtighed og styrke modstandsdygtigheden over for katastrofer."

8) Artikel 6, stk. 1, litra d), affattes således:

d) kriseramte virksomheder som defineret i artikel 2, nr. 18), i Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014, medmindre de er blevet godkendt i henhold til de midlertidige statsstøtteregler, der er fastsat til afhjælpning under ekstraordinære omstændigheder."

9) Følgende indsættes som kapitel IIa:

"**KAPITEL IIa**

Midlertidige foranstaltninger som reaktion på ekstraordinære og usædvanlige omstændigheder

Artikel 11a

Midlertidige foranstaltninger for anvendelsen af EFRU som reaktion på ekstraordinære og usædvanlige omstændigheder

Hvis Rådet efter den [*datoen for nærværende forordnings ikrafttræden*] konstaterer, at der er indtruffet en usædvanlig begivenhed, som ligger uden for en eller flere medlemsstaters kontrol, og som har en væsentlig indvirkning på den samlede offentlige finansielle situation eller medfører et alvorligt økonomisk tilbageslag for euroområdet eller Unionen som helhed, jf. artikel 5, stk. 1, tiende afsnit, artikel 6, stk. 3, fjerde afsnit, artikel 9, stk. 1, tiende afsnit, og artikel 10, stk. 3, fjerde afsnit, i forordning (EF) nr. 1466/97(**), eller konstaterer, at der er indtruffet uventede negative økonomiske begivenheder med betydelige negative konsekvenser for de offentlige finanser, jf. artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1467/97, kan Kommissionen ved en gennemførelsesafgørelse for det tidsrum, der fremgår af den pågældende gennemførelsesafgørelse:

a) uanset artikel 4, udvide anvendelsesområdet for støtte fra EFRU for at støtte foranstaltninger, der er strengt nødvendige for at reagere på sådanne ekstraordinære eller usædvanlige omstændigheder, navnlig ved finansiering af driftskapital i SMV'er i form af tilskud

b) uanset artikel 3 og artikel 9, stk. 2, lempe på kravene om tematisk koncentration og på de minimumskrav for tildeling, der er fastsat for bæredygtig byudvikling.

(*) Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1).

(**) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6)."

10) Bilag I ændres som angivet i bilaget til nærværende forslag.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Europa-Parlamentets vegne	*På Rådets vegne*
Ursula VON DER LEYEN	*Formand*